

J. J. Křížek - rád vzpomíná na rodné město

V Jugoslávii v Bělehradě žije trvale od dvacátých let Přerovan akademický malíř Jovan Jan Křížek. Mladá léta prožil v Přerově se svými rodiči a bydlel až do roku 1924 u Přerově, v ulici Malé Novosady. Po absolvování obecné a střední školy vstoupil do učení v ateliéru uměleckého malířství Františka Sklenáře, které stávalo v místech dnešní Pasáže, v tehdejší Velké kostelní ulici. V ateliéru Františka Sklenáře se seznamoval s technikou uměleckého malířství divadelního, krajinářského a portrétování.

Prvními učiteli mu byli pozdější profesori Čutnprlík, Žurek, akad. malíři Frant. Ullman a Bačovský. V roce 1924 odjel J.J. Křížek na studijní cestu do Itálie, která rozhodla o jeho trvalém působišti a životě. Z Itálie odjel do Splitu, kde pracoval u prof. Crčica. Na Přerov nezapomínal a prvou zeň své umělecké torby vystavoval p Městském domě v Přerově v letech 1928—1929. Úspěch přerovské výstavy vyvolal zájem moravské metropole Brna, kam byla výstava přenesena a zlepšila umělci hmotné podmínky prodejem obrazů a trvalým zájmem o ně tak, že podporoval svoji maminku a bratra v Přerově, kterému pomohl k lom, aby mohl jít stejnou cestou a zasvětit život umění. Bratr Alois Křížek je dodnes šéfem malírny dekorací Národního divadla v Praze.

Akad. malíř J. J. Křížek o třicátých letech odešel ze Splitu do Sarajeva, kde nastoupil v divadle jako scenograf. Po krát-kšm působení v Sarajevě je povolán intendantem Národního divadla ů Bělehradě Predičem jako šéf umělecké výpravy Národního divadla. Do divadla o Sarajevě nastoupil jako šéf umělecké výpravy jeho bratr Alois Křížek, který se později.(1938i vrátil do vlastí do Národního divadla v Praze.

Akad. malíř J. J. Křížek se v třicátých letech oženil a šťastný domov mu vytvořil podmínky jednak pro uměleckou tvorbu, ale i pro dům studium u profesorů Klasí Dcbroviče a Zjuba Jovanoviče.

V době druhé světové války se aktivně účastnil odboje proti nacismu a byl při bombardování Bělehradu těžce zraněn. Po osvobození byl jmenován profesorem na malířské akademii v Bělehradě. Před nedávnem odešel do důchodu, ale umělecky pracuje dál a své práce vystavuje nejen v Jugoslávii, ale ; v cizině. Ve spolku výtvarných umělců Srbské republiky zastává úspěšně funkci místopředsedy.

Tento malý medailónek vám připomněl jednoho z té galerie Přerovanů, žijících v cizině, kteří nezapomněli na své město, rodnou vlast a přispívají k její dobré pověsti.

Jovan Jan Křížek - Můj životopis Osobně napsáno 24. 06. 1968 Beograd

Narodil jsem se 13. květně 1904 v Przemyszlú. Otec narosen r. 1864 v Přerově na Šířavě. Moje matka Josefa rosená Bártková narosena r. 1866 v Lipníku n/Bečvou. Po první světové válce od r. 1919 bydleli isme v Přerově na Malých Novosadech.

Střední školu navštěvoval jsem v Přerově. Po absolvování této školy vstoupil jsem do učení v ateliéru uměleckého malířství Františka Sklenáře v Přerově, kde isme se po 4 léta seznamoval s technikou malířství uměleckého, divadelního, krajinářského a portrétování. Mými prvními učiteli byli profesori Čumpelík, Žůrek a umělečtí malíři František Ullmann a Bačovský, 7 r. 1924 po obdržení výučného listu odjel jsem do Itálie na studijní cestu. Tam jsem si ověřil své zkušenosti malířské a odjel jsem pak do Splitu. V tomto městě pracoval jsem v ateliéru prof. Crnčica po 2 roky, který s nevšední ochotou zapůjčil mi 1/2 svého atelieru. Tím umožnil mě soustavnou tvůrčí práci za

jeho vedení, jejíž výsledek byl, že v r. 1928 a 1929 pořádal jsem samostatnou výstavu v Přerově v Městském domě a samostatnou výstavu v Brně ve Studentském domě . Do Brna p. Bedřichu , vekoobchodniku a knihaři posílal jsem své obrazy většinou s motiv? Dalmácie ,který peníze za prodané obrazy posílal mé matce do Přerova pro podporu její a mého bratra Aloise Křížka, který je t. č. šéfem malírny Národního divadla v Praze tuším od r 1938 . Ze Splitu odjel jsem do Sarajeva a nastoupil jsem v tamějším divadle jako scénograf. Po krátkém působení v tomto divadle jsem upozornil na sebe moji výtvarnou divadelní inscenací a byl jsem intendantem Predičem angažován do Národního divadla v Bělehradě jako šéf umělecké výpravy. Abych divadlo v Sarajevě nenechal na holičkách poněvadž neměli vhodného uměleckého malíře po svém odchodu doporučil jsem, aby přijali na mé místo mého bratra Aloise. Což se také stalo.

1

V národním divadle v Bělehradě působil jsem až do II. světové války. V r. 1934 jsem se oženil. Moje manželka původem Srbkyně pracovala jako právnička ve vyšších státních funkcích a svým citem a pochopením pro mé umělecké snažení byla mě velkou oporou. Ihned po svatbě začal jsem studovat na zdejší malířské akademii, kde jsem byl žákem profesorů Klasi Dobroviča a Zjuba Jovanoviča. Toto stadium jsem s úspěchem a obdrženým diplomem zakončil.

V době II. světové války byl jsem při bombardování Bělehradu těžce raněn a až do osvobození jsme se léčil. Po osvobození byl jsem jmenován profesorem na malířské akademii, kde jsme působil až do svého pensionování. Ani po čas důchodu nezahálím stále pracuji a snažím se v olejomalbě i v akvarelech docilovat těch nejlepších výsledků. Výsledky své malířské práce předkládám veřejnosti, pořádáním výstav , k posouzení a to jak v Jugoslávii tak i v cizině. Zatím jsem měl 8 úspěšných výstav a říjnu t.r. budu pořádat 9 výstavu. Jsem realistický malíř - krajinář.

Ve spolku výtvarných umělců Srbská republiky isme ve funkci jako místopředseda.

Vážený soudruzi, to je ve stručnosti můj životopis a slibuji Vám, až budete mít vhodné výstavní místnosti velmi rád Vám pošlu větší obraz s motivem Jugoslávské krajiny. Bude mě velkou ctí, když můj obraz bude umístěn mezi výtvarné práce mých kolegů a přátel.

S bratrským pozdravem všem kolegům a soudruhům vzpomínky na Vás

Beograd, 24, VI, 1968

Jovan J. Křížek
.....
Jovan Jan Křížek , akad. malíř
Sv. Nikole 46
B e o g r a d

Jugoslavia.

